

מסורת הש"ס

- (א) זכמים ו. מנחות כג;
- (ב) נמנחות טז, א (לשליל);
- (ג) א (תקדושת ד.ו.);
- (ד) ז"ל שמקיים, א (לקמן ט.א.);

תורה אור השלם

1. וקשר ידו על ראש הקולה וקרה לו לכפר עקלו; ויקרא א ד
2. כי נפש הַבְּשָׂר בדם הוא ואני נתתי לבם על המזבח לכפר על נפשם יבשרם כי הדם הוא בְּנֶפֶשׁ יְבֶרֶת;
3. וקרא יד יו ואם דל הוא ואין ידו משנת ולקח כבש אחד אָשֶׁם לַתּוֹבָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשְׂרוֹן סֹלֶת אֹדֶם בְּלוּל בַּשֶּׁמֶן לַמִּזְבֵּחַ וְלֹא שָׁמֵן; ויקרא יד כא
4. וכפר הכהן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֵת יָדוֹ לְכַבֵּן תַּחַת אַבְיָו וְלִבְשׁ אֵת בְּגָדֵי הַבְּרִית בְּגֵדֵי הַקֹּדֶשׁ;
5. שבעת ימים ולבשם הכהן תחתיו ומקויו אשר יבא אֵל אֹהֶל מוֹעֵד לְשַׁרְתֵּת בַּקֹּדֶשׁ;
6. ובגדי הקדש אשר לאהרן ידיו לבגיו אתריו לקמשה בהם ולמלא בהם את קדם; שמות כט כט
7. וְעִשְׂתִּיתְי לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כִּבְדָה כַּכֹּהֵן אֲשֶׁר צִוִּיתִי אַתְּכֶם שִׁבְעַת יָמִים תִּמְלֹא יָדָם;

שמות כט כ ל
 6. ובגדי הקדש אשר לאהרן ידיו לבגיו אתריו לקמשה בהם ולמלא בהם את קדם; שמות כט כט
 7. וְעִשְׂתִּיתְי לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כִּבְדָה כַּכֹּהֵן אֲשֶׁר צִוִּיתִי אַתְּכֶם שִׁבְעַת יָמִים תִּמְלֹא יָדָם; שמות כט כ ל

הגהות הב"ח

(א) נב' הכתוב בהן מעבכ בהן מעבכ כ"ל וכן במקום:

מוסף רש"י

שירי מצודה. שלם משנה געניו ולא עשה וזכמים (ו) שלם סמן (מנחות ג: סתתי). כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מזה כל המזבח, דכתיב וסמן ונלה, ואפילו הכי כיפר דכפרה גזס הוא (מנחות ט.ו). ולומר א"ש. כן כיפר (בחיים ט.ס.) שאם עשה לחנופה שירי מצודה. עשייה ולא עשה, מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מזה מן המזבח, וכפר. כלומר א"ש. כן כיפר, שאין נ"ך ליבוא קרבן אחר (היבוא לח.).

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ה.

עין משפט
גר מצוה

א ב מיי פ"ג מהל' מעשה הקדשות הלה
 ג מיי פ"א מהלכות כלי הקדש הלה ח ופ"ד הלכה י:
 ד מיי ט"ז הלכה י:
 ז:

תוס' ישנים

סמיכה איבא בנייהו. ולא רלה לומר הקטרה שאינה מעכבת איבא בנייהו. דהא לא שייך גרינן אהרן שלא שמש כל שבעת ימי מולאם, ולדורות בנא אין דלא מיקבבא. שהי ענה עליה הכתוב בנמה מקומות. בא"י לא כיפר וביפר. דכפר קמא דזכמים [ו], אל מפרש ללא מימא שלא עבר כל כך אל חס קיים מזה עשה ו, אלא הכרה עבר כאילו לא כיפר, ומ"מ כיפר שפטור מקרבן. ועוד מפרש הם לען אחר שעלה מנפחת לחיבי עשה קודם השמיטה, אבל מלות עשה דמשיח שעד אחר שמיטה לא עבר (שלמעלה) [שלעולם] הוא בקום וסמן עד לאחר שמיטה, אינה מנפחת. רב נחמן בר יצחק ב"ר. מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי. נתרבה שבעה ונמשח יום אחד. כמראה נחום לא סגי ובפרק בתרא דסויות [י, ג] ילף מרובה גזדים לקרא ולא הוכיח כאן אלא מה שגיר, דהא אמרין בפ"ק דמגילה [ט, ג] אין נין הכן משום למנוחה גזדים אלא פר דיבא על כל המלות.

דבר שאין מעכב בהן לדורות. לקמיה מפרש לה: שירי מלוה. כלומר שלא חש לקחוק אותה מלוה ולא סמן: כאילו לא כיפר. מן המזבח: וכיפר. (דאין כפרה אלא גזס) כדאמרינן בזכמים (דף י.ו.) כיפר לגבירא דעיקר כפרה גזס אבל לא כיפר כמי (שלא קיים) מזה קונו מן המזבח: ולא קמי מפרישין. ואע"פ שלא הופרש על ירע פסול כראשון יעבור זה השני כעב מינה פרישה לא מעכבא (בה) עבודה: ריבוי שבעה. שמש כ"ג שבעה ימים ולפנים כשמניין אותו זכהונה גדולה וילבש שמונה בגדים בשעת עבודה. וריבוי לשון מרבה מרובה בגדים שהוא משמש בשמונה וההדיוט כארבעה: משיחה שבעה. [שיטתו שכן המשחה על ראשו וזין ריסי עינו ו' ימים] רלוסין: כל הכתוב בגדים הוא שנאמר (שמות כט) ובגדי הקדש הם אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ו' ומשיחה נמי כל שבעה מהמשחה משיחה לריבוי: וכפר הכהן אשר ימשה אוסו. גבי יו"כ בחרי מות כתיב: מה תלמוד לומר. אם ללמד שמהיה עבודה כ"ג והלא כל הפרשה כהרן נאמרה בזה יבא אהרן ונתן אהרן והקריב אהרן וזל אהרן (ויקרא טו): לפי שנאמר. כפרת ואחר מזה שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו ומניו העומד תחת אהרן זכהונה גדולה אשר יבא ציוס הכפורים אל אהל מועד לשרת בקדש: אין לי אלא. שיהא שר לבא אל אהל מועד ציוס הכפורים אלא מי שנתרבה שבעה ונמשח שבעה כשנתמנה. ולקמיה צעי משיחה שבעה היכה כתיבא: אפילו עשה אחס לא גרסינן:

סמיכה איבא בנייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירי מעכבא איבא בנייהו דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעכב מעכב דכתיב (ויקרא ט) ואת הדם ילך אל יסוד המזבח וזכחת כתיב (שמות כט) ואת כל הדם תשפוך אל יסוד המזבח ולמאן דאמר דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעכב וי"ל דלכולי עלמא שירי לא מעכב בהן דאפילו ד' מתנות שזכחת לא מעכב בהן אלא אחת מהן דכתיב (ט) ונתתה על קרנות המזבח קרנת כתיב וקרן אחת מעכבא בה ומו לא ואפילו למ"ד יש אס למקרא שירי לא מעכב בהן דכתיב שזכחת ואת כל הדם תשפוך ולא כתיב ושפכת כל הדם אל יסוד המזבח כדכתיב בתחילת המתנות ונתת על קרנת א"כ יתקין הכתוב ועשאן שירי מלוה לומר שאין מעכבא והכי אמרינן פרק אזהרו מקומן (זכמים ג.) גבי פר כהן משיח ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המזבח נתקו הכתוב ועשאן שירי מלוה ופירש"י מדשיחה בחילוק לשונו דבתחילת מתנות כתיב והזה ומן והכא כתיב ישפך ולא כתיב ושפך ואפילו למאן דפליג התם וזאת ליה דשירי הפנימיים מעכב היינו מדכתיב צויה"כ (ויקרא טו) וכלה מכפר ודרשין מיינה אס כלה כפר ואס לא כלה לא כפר וגמרי פנימיים מהדדי התם דכפר צ"ס (זכמים מ.) אבל דשירי החיצונים ליכא מאן דפליג מיהו צירושלמי קאמר סמיכה ושירי הדם שאין מעכב לדורות אין מעכבת כן ומשמע דפליגי נמי בשירי אכל תמינה לי לימא הקרנת אימורים דכתיב צההוא ענינא ואין מעכבין לדורות איכא בנייהו וי"ל דלכולי עלמא לא מעכב דהא דאין מעכבין לדורות היינו משום דכתיב (ויקרא ו) והיה החזה לאהרן ולבגיו ודרשין צ"פ תמיד נשחט (פסחים ט.) יכול נטמאו אימורים או שאבדו לא יהיו כהנים וכלאין צחזה ושוק תלמוד לומר והיה החזה לאהרן ולבגיו ומ"מ וגבי מולאים נמי כתיב גבי חזה והיה לאהרן ולבגיו ודרוש משום והיה לאהרן ולבגיו מכל מקום:

אמר רב יוסף סמיכה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן סמיכה מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן סמיכה לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא (ד) דתניא (ו) וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא (ז) דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ז) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא (ח) דבר שאינו מעכב לדורות אינו מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא תני מתקינין (ח) ולא קתני מפרישין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ח) וכפר הכהן אשר ימשה אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו ומניו אין לי אלא נתרבה ומשח ומניו יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח לומר תלמוד לומר אשר ימשה אותו ואשר ימלא את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מודאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא (ו) ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אמר רבי ביטנא אמר קרא (ז) ועשית לאהרן ולבגיו (ז) ככה ככה עיכובא הוא תינה כל מילתא

שבעה ונמשח שבעה נתרבה ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מודאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא (ו) ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אמר רבי ביטנא אמר קרא (ז) ועשית לאהרן ולבגיו (ז) ככה ככה עיכובא הוא תינה כל מילתא

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מיימי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעין משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסבירא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בהד מייניהו שבעה הוא דקין באידך וילמד סתום מן המפורש אבל צטר דמיעט קרא מיבעיא ליה להט"ס משיחת שבעה לכתחילה אלא הוי שבעה לכתחילה אבל משיחה אלא פעם אחת ומשני דאיתקש קרא לנמעוטי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דאמעוטי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוה צעי כל ו' להביא